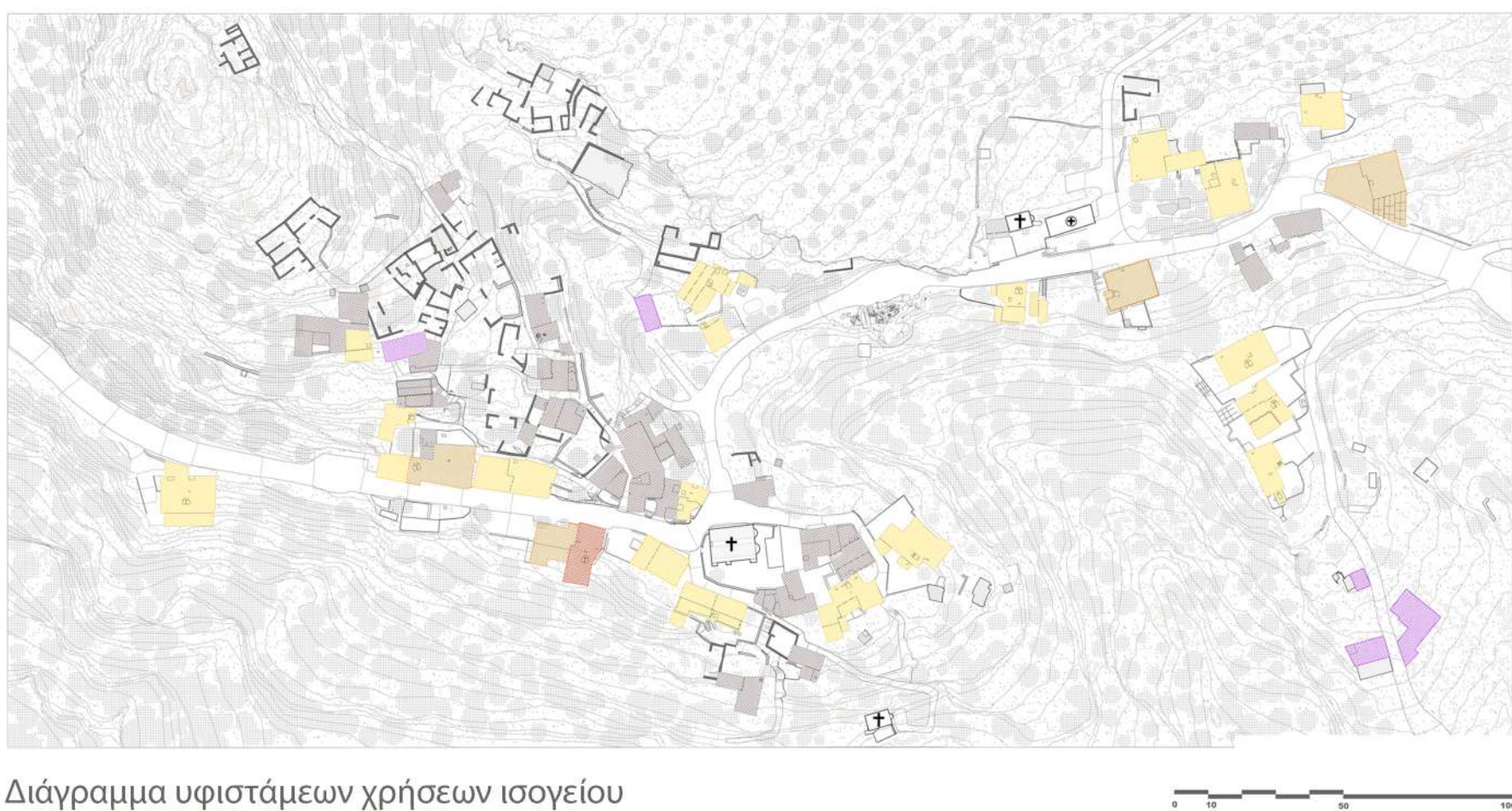
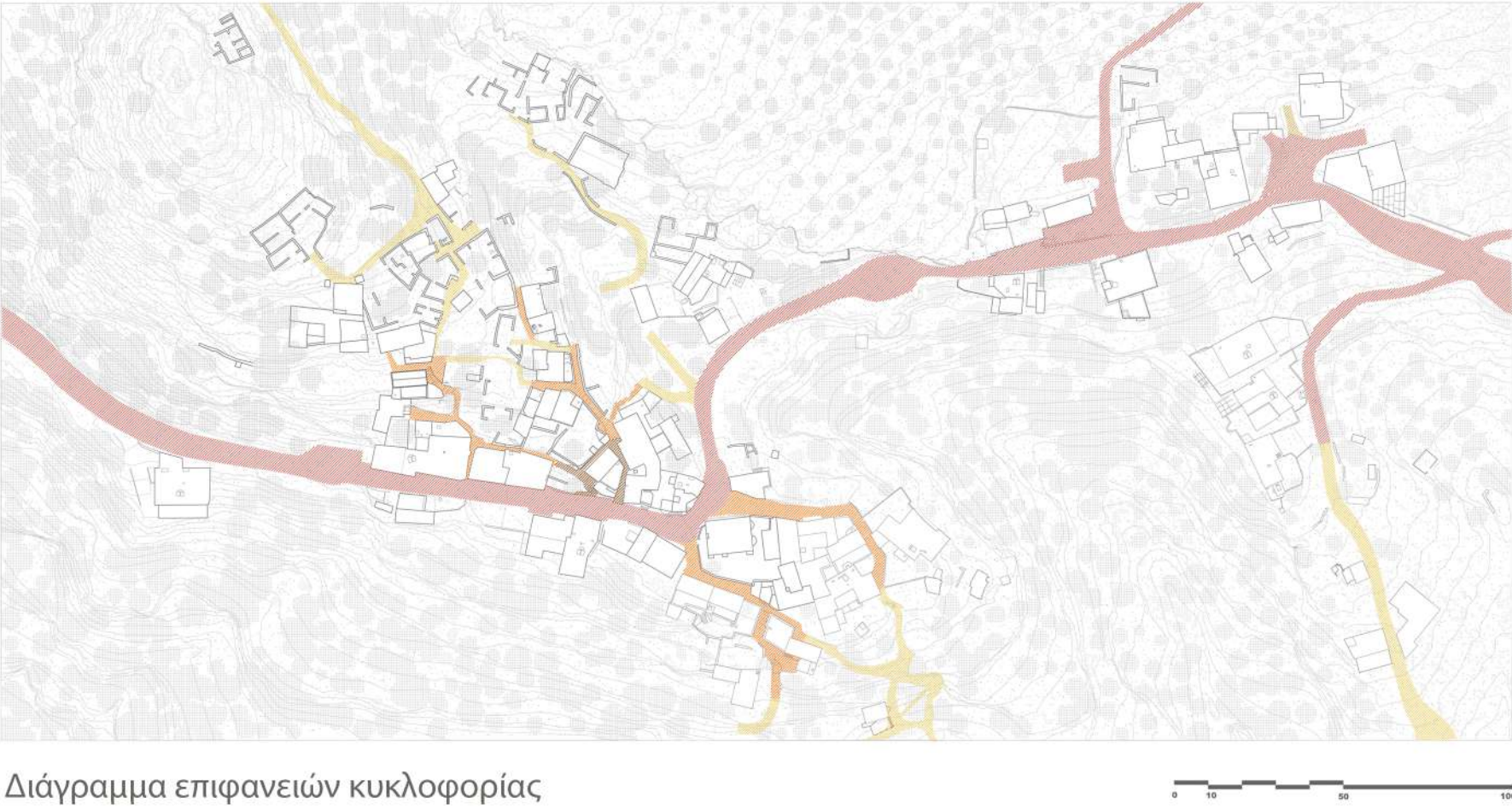

Πινακίδα ανάλυσης οικισμού

Ο οικισμός Κομιτάδες βρίσκεται στους νότιους πρόποδες των Λευκών Ορέων, σε υψόμετρο περίπου 210 μ., κοντά στην έξοδο του φαραγγιού της Ίμπρου και 4,5 χλμ. ανατολικά από τη Χώρα Σφακίων. Η γεωγραφική του θέση, ανάμεσα σε ορεινό ανάγλυφο και θάλασσα, διαμόρφωσε την ιστορική και κοινωνική του ταυτότητα.

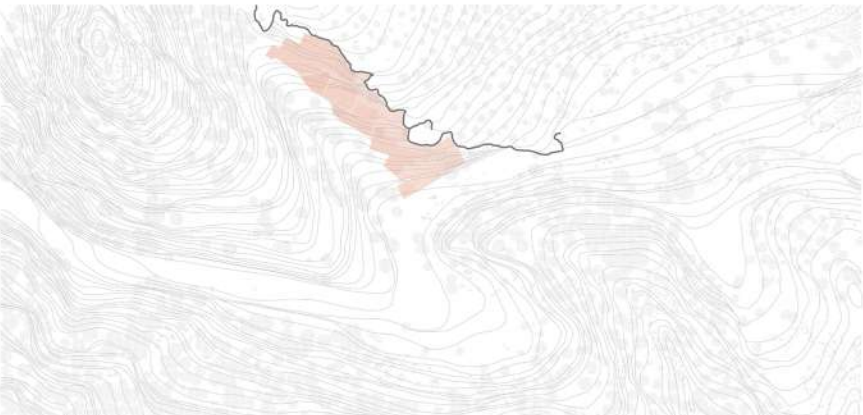
Η οργάνωση του οικισμού φαίνεται να ακολουθεί την τοπογραφία, με τα κτίρια να τοποθετούνται κατά μήκος υψομετρικών καμπυλών και φυσικών περασμάτων. Η ασυμμετρία της διάταξης ενισχύει την υπόθεση μιας οργανικής ανάπτυξης, χωρίς προκαθορισμένο ρυμοτομικό σχέδιο, χαρακτηριστικό πολλών παραδοσιακών ορεινών οικισμών.

Στους Κομιτάδες, η διάταξη του οικιστικού ιστού ακολουθεί παρόμοια λογική οργανικής ανάπτυξης, όπου τα μονοπάτια δεν αποτελούν απλώς διαδρομές κυκλοφορίας, αλλά τμήματα μιας ευρύτερης αμυντικής και κοινωνικής δομής. Οι γειτονιές είναι τοποθετημένες με τρόπο που σχηματίζει φυσικές οχυρώσεις, αξιοποιώντας την ίδια τη μάζα των κτισμάτων ως μέσο προστασίας.

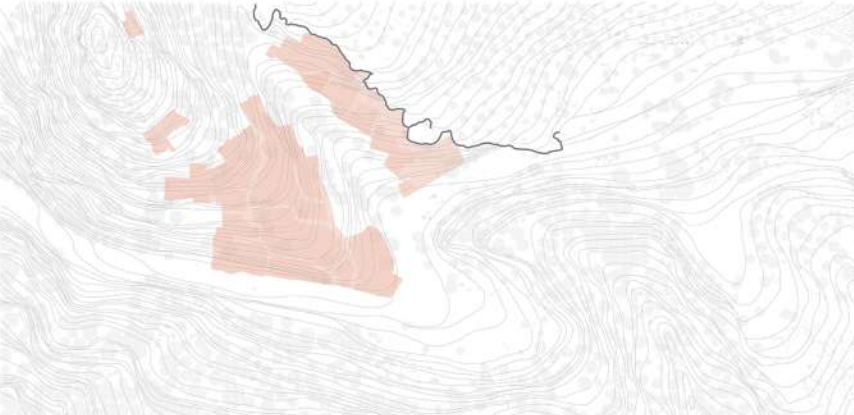
Η χαρτογραφική αποτύπωση αναδεικνύει τις διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης του οικισμού, αποτυπώνοντας τη σταδιακή διαμόρφωση του οικιστικού ιστού. Η τυπολογική ανάλυση των κτισμάτων φανερώνει την επικράτηση ισόγειων και διώροφων μορφών με περιορισμένες υψομετρικές διαφοροποιήσεις, ενώ σημαντικό τμήμα του δομικού αποθέματος χρονολογείται στον 19ο αιώνα. Στον ιστό εντοπίζονται επίσης μεταγενέστερες παρεμβάσεις, οι οποίες καταγράφουν τις αλλαγές στις ανάγκες και στις συνθήκες διαβίωσης.

Η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύει ποικιλία βαθμού διατήρησης: από κατοικίες σε συνεχή χρήση έως εγκαταλελειμμένα ή ερειπωμένα κτίρια. Η ανάλυση των ισογείων επιβεβαιώνει την κυριαρχία της κατοικίας ως κύριας λειτουργίας, με την παρουσία αποθηκευτικών και βοηθητικών χώρων να αποκαλύπτει τη στενή σύνδεση του οικισμού με τις αγροτικές και κτηνοτροφικές πρακτικές.

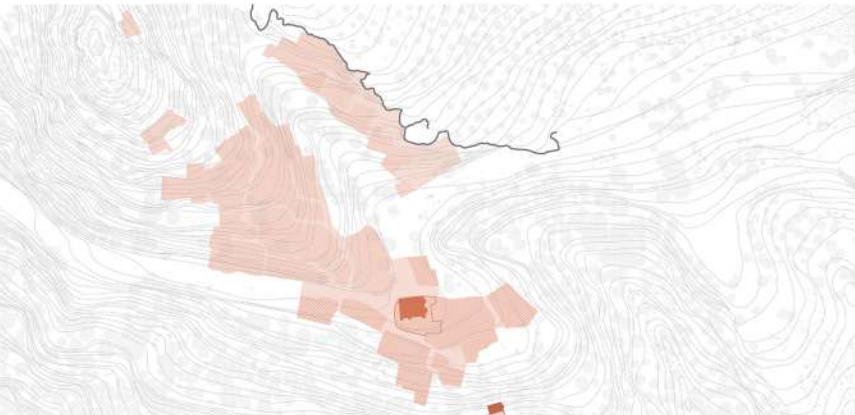
Χρονολογική επέκταση οικισμού

13ος αιώνας

13ος - 16ος αιώνας

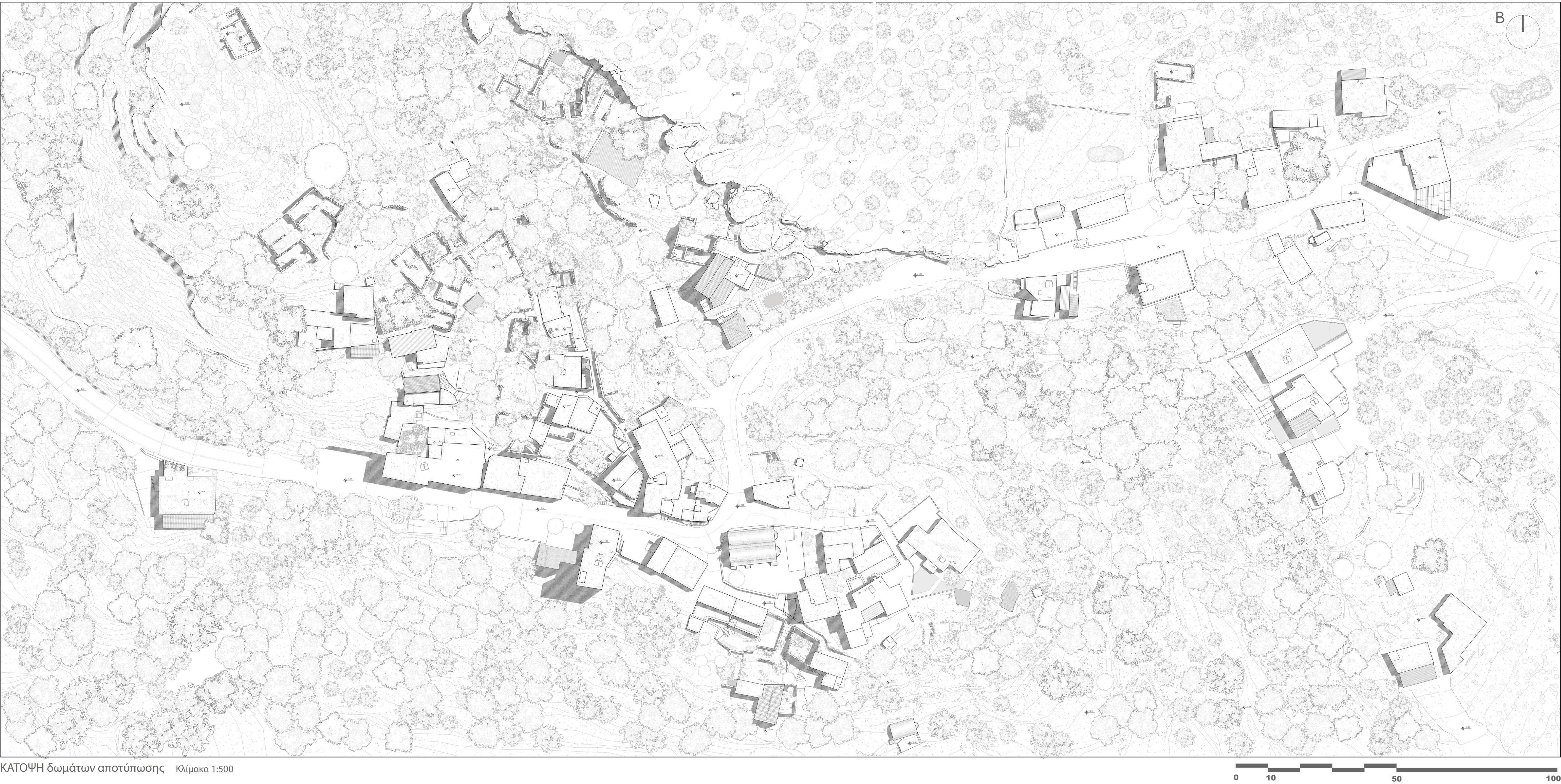
16ος - 20ος αιώνας

20ος αιώνας έως σήμερα

Τοπογραφικό διάγραμμα με τις κατόψεις των ισογείων

ΚΑΤΟΨΗ δωμάτων αποτύπωσης

Κλίμακα 1:500

Πινακίδα γενικών προθέσεων

Ο σχεδιασμός αναπτύσσεται σε πολλαπλά επίπεδα κλίμακα, ξεκινώντας από τις μικρές επεμβάσεις που αναδεικνύουν τον δημόσιο χώρο και καταλήγοντας στη δημιουργία του νέου ελαιοτριβείου. Στόχος είναι η ενίσχυση της σχέσης του οικισμού με το τοπίο και η ανάδειξη της ταυτότητάς του, μέσα από διακριτικές και ουσιαστικές παρεμβάσεις.

Στις πρώτες κινήσεις περιλαμβάνονται η διαμόρφωση σημείων στάσης, η οργάνωση των κινήσεων και η ανάδειξη υφιστάμενων ερειπίων και κενών χώρων. Μέσα από αυτές τις παρεμβάσεις δημιουργούνται χώροι συνάντησης και ανάπαυσης, οι οποίοι εντάσσονται ομαλά στο ανάγλυφο και τον ιστό του οικισμού. Η κορύφωση της πρότασης εντοπίζεται στη μελέτη του ελαιοτριβείου του οποίου η κεντρική σχεδιαστική αρχή βασίζεται στην αξιοποίηση του φυσικού αναγλύφου με σκοπό το μεγαλύτερο μέρος του συγκροτήματος να αναπτύσσεται υπόγεια και έτσι να περιορίζεται ο ορατός όγκος και το νέο κτήριο παραμένει διακριτικό.

Με αυτόν τον τρόπο, ο σχεδιασμός δεν περιορίζεται σε μια αποσπασματική επέμβαση, αλλά συγκροτεί μια συνολική στρατηγική ανάδειξης του οικισμού και των παραγωγικών του δραστηριοτήτων.

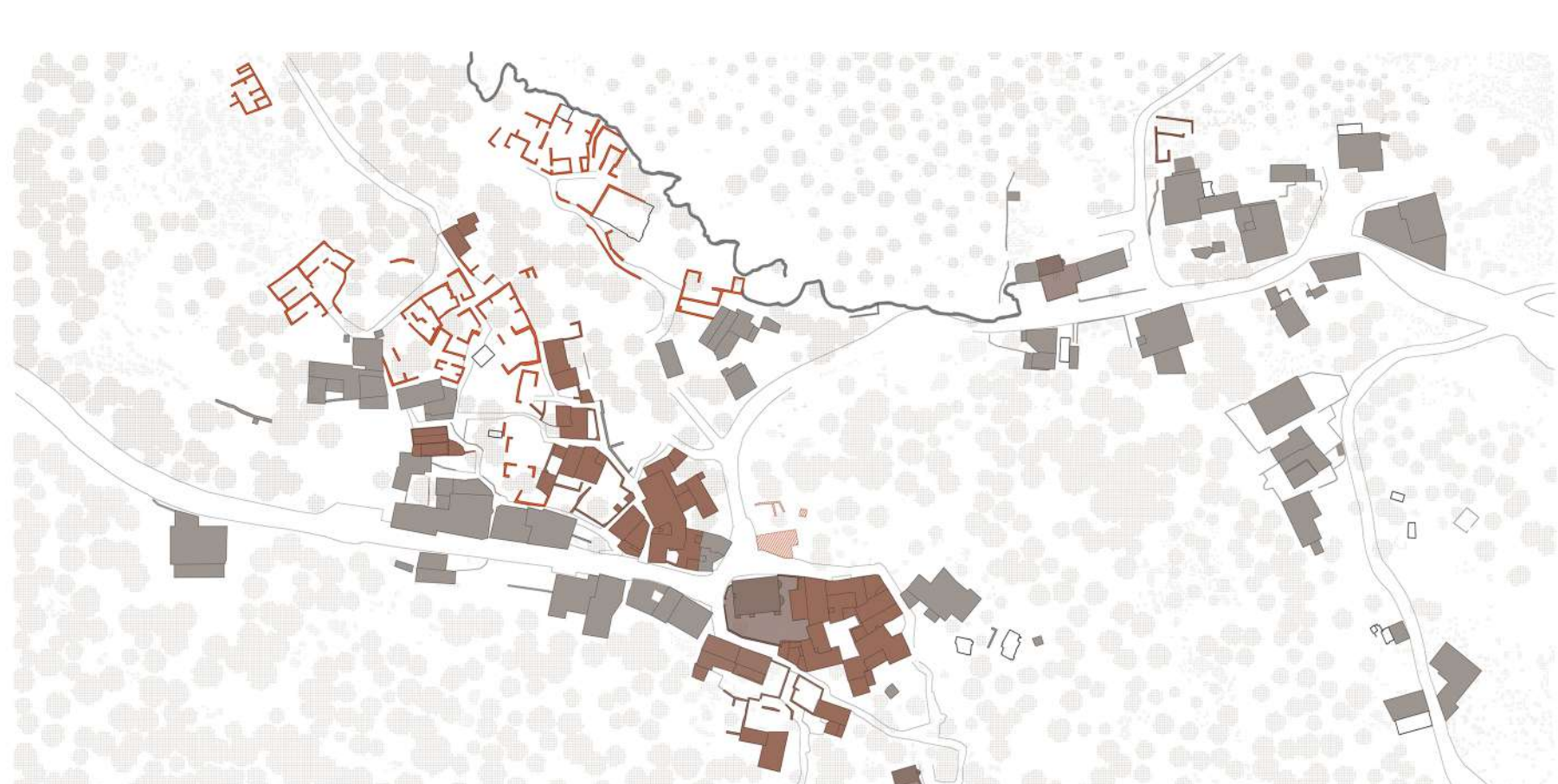
Διάγραμμα γενικών προθέσεων

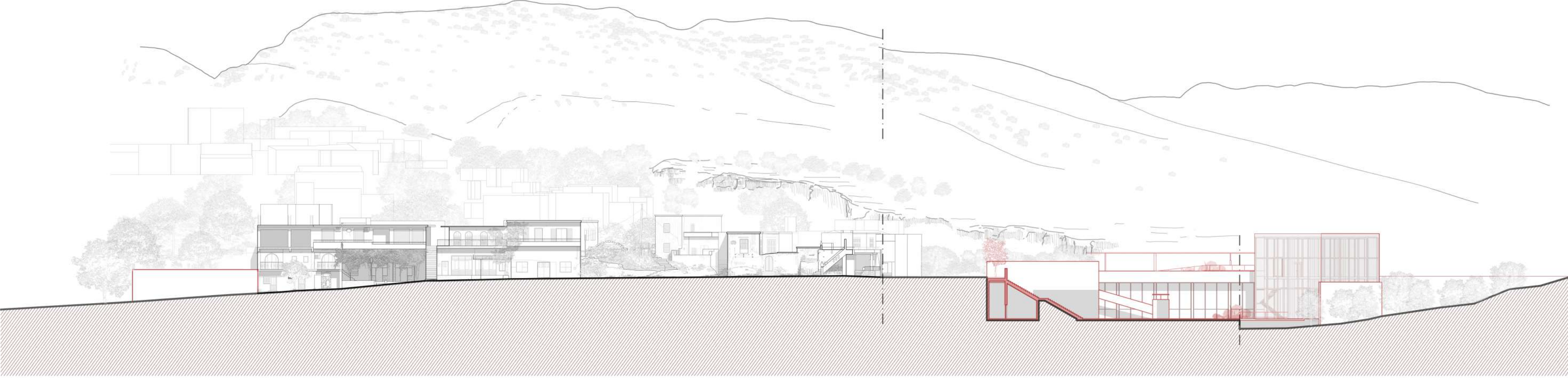
Διάγραμμα κινήσεων - στάσεων

Διάγραμμα νέου δικτύου

Διάγραμμα αποκατάστασης κτιρίων

Διάγραμμα τομής δρόμου Κλίμακα 1:500

Τρισδιάστατη απεικόνιση ελαιοτριβείου από τον κεντρικό δρόμο +0.00 στάθμη

ΚΑΤΟΨΗ γενικής διάταξης Κλίμακα 1:500

Πινακίδα γενικών επεμβάσεων

Η τοποθέτησή των επεμβάσεων προκύπτει μέσα από τη μελέτη του ανάγλυφου, των οπτικών φυγών και της σχέσης με τον υπάρχοντα οικιστικό ιστό.

- Γενικές Επεμβάσεις**
- Προσθήκη πεζοδρόμου για την ενοποίηση του βόρειου και νότιου τμήματος του οικισμού, που μέχρι σήμερα παρέμεναν αποκομμένα λόγω του δρόμου.
 - Δημιουργία περιπατητικής διαδρομής που οδηγεί από τον οικισμό προς τα ερείπια, με τελικό προορισμό το παρατηρητήριο στο υψηλότερο σημείο.
 - Διαμόρφωση πλατείας στον χώρο των ερειπίων, ώστε να λειτουργεί ως σημείο στάσης, συνάντησης.
 - Προσθήκη ελαιτριβείου με στόχο την ανάπτυξη αγροτουριστικών δραστηριοτήτων και την προσέλκυση επισκεπτών ή ακόμα και μόνιμων κατοίκων.

Η στρατηγική αυτή δημιουργεί ένα ενιαίο πλέγμα επεμβάσεων που αναβαθμίζουν τον οικισμό, χωρίς να προσπαθούν να αλλοιώσουν τον χαρακτήρα του. Οι επεμβάσεις σχεδιάστηκαν ώστε να αποτελέσουν σημεία αναφοράς, που θα συμβάλλουν τόσο στη λειτουργική βελτίωση του οικισμού όσο και στην τουριστική και πολιτιστική του ανάδειξη.

Τρισδιάστατη απεικόνιση ανάβασης προς το παρατηρητήριο (11)

Τρισδιάστατη απεικόνιση παρατηρητηρίου (στο υψηλότερο σημείο του οικισμού - 12)

Τρισδιάστατη απεικόνιση πλατείας ελαιτριβείου (3.1)

Πίνακας επεμβάσεων

1. Χώρος στάθμευσης οχημάτων
- 1.1 είσοδος του οικισμού
- 1.2 προς την έξοδο
2. Πεζόδρομος με χρήσεις εμπορίου
3. Ελαιοτριβείο
- 3.1 Πλατεία ελαιοτριβείου
6. W.C.
7. Είσοδος προς την περιπατητική διαδρομή και τα ερείπια
8. Πλατεία 2 στον χώρο των ερειπίων
9. Περιπατητική διαδρομή
10. Χώρος στάσης
11. Ανάβαση προς το παρατηρητήριο
12. Παρατηρητήριο (στο υψηλότερο σημείο οικισμού)
13. Προς το ναό του Αγίου Δημητρίου (χαμηλότερο σημείο οικισμού)

Κτιριολογικό πρόγραμμα ελαιοτριβείου

4. Χώρος κουζίνας
- 4.1 Χώρος αποθήκευσης
5. Κατάστημα

Τρισδιάστατη απεικόνιση χώρου στάσης (10)

ΚΑΤΟΨΗ στάθμης πλατείας

Κλίμακα 1:500

Πινακίδα γενικών επεμβάσεων

Ο σχεδιασμός του ελαιοτριβείου βασίζεται στην ιδέα της διάχυσης του εξωτερικού χώρου στο εσωτερικό, με μεγάλες ανοιγόμενες όψεις που δημιουργούν μια συνεχή ροή ανάμεσα στους δύο χώρους. Στόχος είναι να καταργηθεί η αυστηρή διάκριση «μέσα–έξω» και να ενισχυθεί η εμπειρία του επισκέπτη.

Η ελαιοπαραγωγή αποδίδεται μέσα από τη διάρθρωση του κτιρίου σε έξι στάδια, που ακολουθούν τη γραμμική πορεία της διαδικασίας παραγωγής. Ο επισκέπτης ακολουθεί αυτή τη διαδρομή βήμα–βήμα, κατανοώντας τον κύκλο της ελιάς από την παραλαβή μέχρι το τελικό προϊόν. Με αυτόν τον τρόπο, ο επισκέπτης βιώνει την πορεία της ελαιοπαραγωγής ως μια συνεχή εμπειρία, όπου κάθε στάδιο παρουσιάζεται αυτόνομα αλλά και σε άμεση σύνδεση με το επόμενο.

Το μεγαλύτερο τμήμα του κτιρίου είναι υποβαθμισμένο μέσα στη φυσική πλαγιά, ώστε να εντάσσεται διακριτικά στο τοπίο και να μην αλλοιώνει τον ιστορικό και γραφικό χαρακτήρα του οικισμού.

Κτιριολογικό πρόγραμμα ελαιοτριβείου

- 1. Χώρος παραλαβής και μεταφοράς
 - 1.1 Χώρος αποθήκευσης
 - 1.2 Η/Υ
 - 1.3 Χώρος αποθήκευσης
- 2. Χώρος καθαρισμού ελαιόκαρπου
- 3. Χώρος τεμαχισμού ελαιόκαρπου
- 4. Χώρος μάλαξης ελαιοζύμης
- 5. Χώρος φυγοκέντρισης
- 6. Χώρος τελικού διαχωρισμού παρθένου ελαιολάδου
- 7. Χώρος συλλογής και αποθήκευσης παρθένου ελαιολάδου
- 8. W.C
- 9. Γραφεία και διοίκηση
 - 9.1 Χώρος συνεδριάσεων και locker room
 - 9.2 Χώρος ποιοτικού ελέγχου

Τρισδιάστατη απεικόνιση βορειοδυτικής όψης - ελαιτριβείου

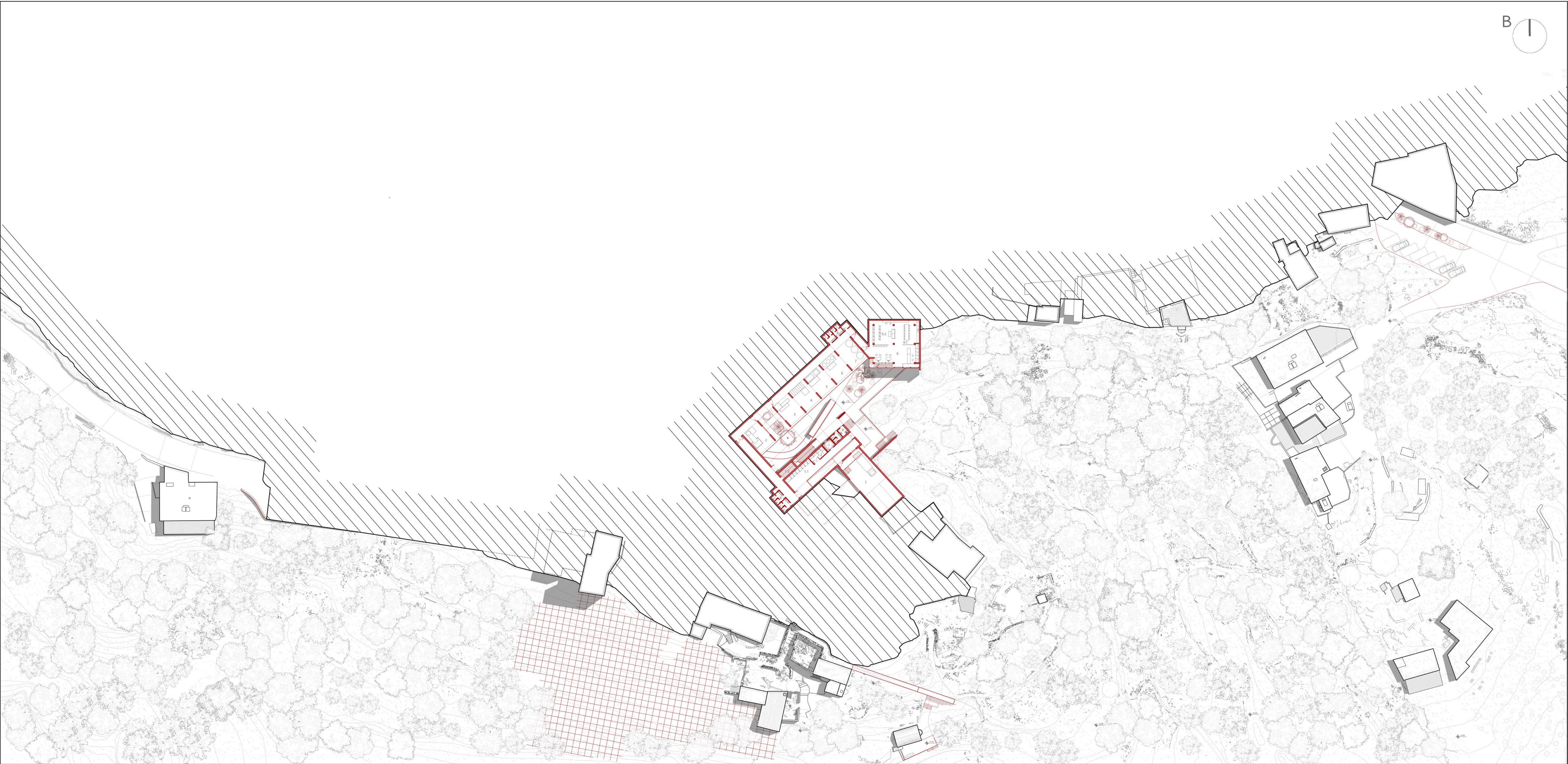
Τρισδιάστατη απεικόνιση χώρου στάσης - στάθμη - 7.65

Τρισδιάστατη απεικόνιση εσωτερικού χώρου του ελαιοτριβείου - γραμμή παραγωγής

Τρισδιάστατη απεικόνιση εσωτερικού διαδρόμου

ΚΑΤΟΨΗ στάθμης ελαιοτριβείου

Κλίμακα 1:500

Η μελέτη επικεντρώνεται στην ομαλή ένταξη του ελαιοτριβείου στον οικισμό, αξιοποιώντας το φυσικό ανάγλυφο ώστε το μεγαλύτερο μέρος του συγκροτήματος να αναπτύσσεται υπόγειο. Έτσι περιορίζεται ο ορατός όγκος και το νέο κτήριο παραμένει διακριτικό, χωρίς να αλλοιώνει τον χαρακτήρα του τόπου, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία της παραγωγικής διαδικασίας

Η σύνθεση οργανώνεται μέσα από βασικές χαράξεις που ορίζουν τις κινήσεις και τις ροές, τη μείωση των όγκων με την ένταξή τους στο έδαφος, καθώς και τη δημιουργία ενδιάμεσων χώρων στάσης και διέλευσης. Στοχευμένα στοιχεία, όπως ράμπες, στέγαστρα και επιφάνειες σκίασης, λειτουργούν συμπληρωματικά, ενισχύοντας την εμπειρία του επισκέπτη και την οργάνωση των χρήσεων.

Έτσι, το ελαιοτριβείο συγκροτεί έναν χώρο που υπηρετεί την παραγωγή αλλά και την ανάδειξη της διαδικασίας, παραμένοντας διακριτικό και εναρμονισμένο με το τοπίο και τον οικισμό.

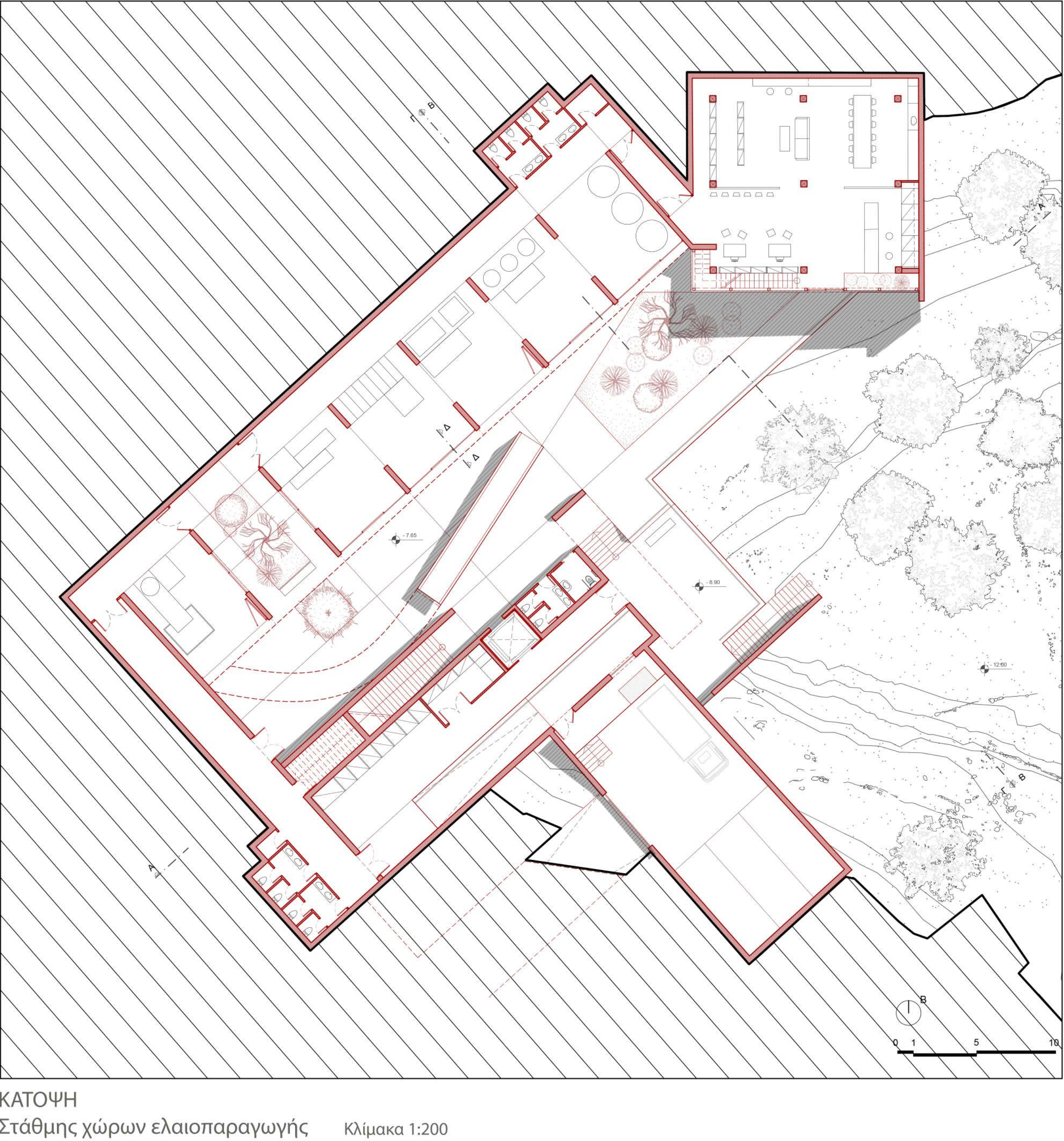
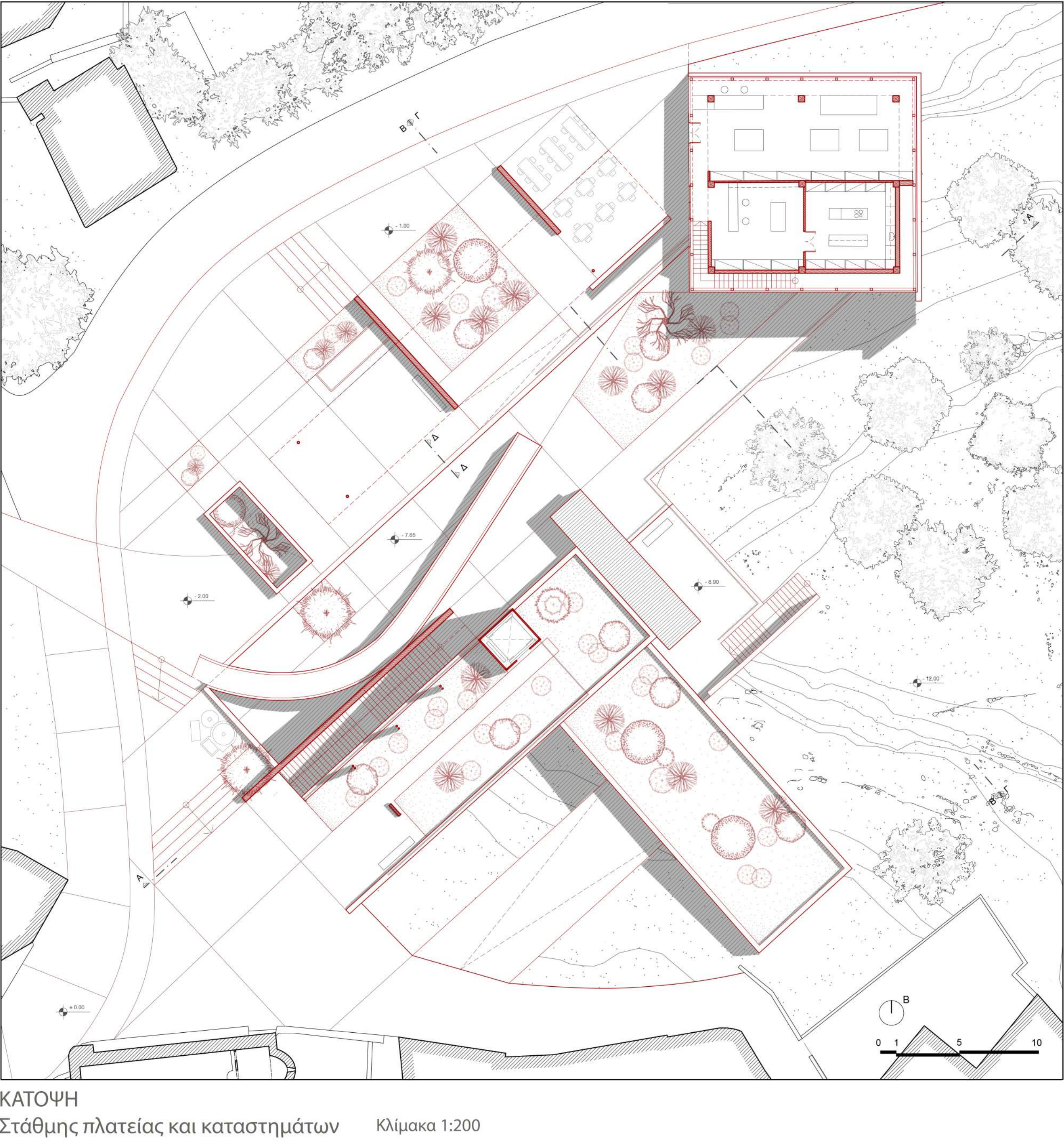
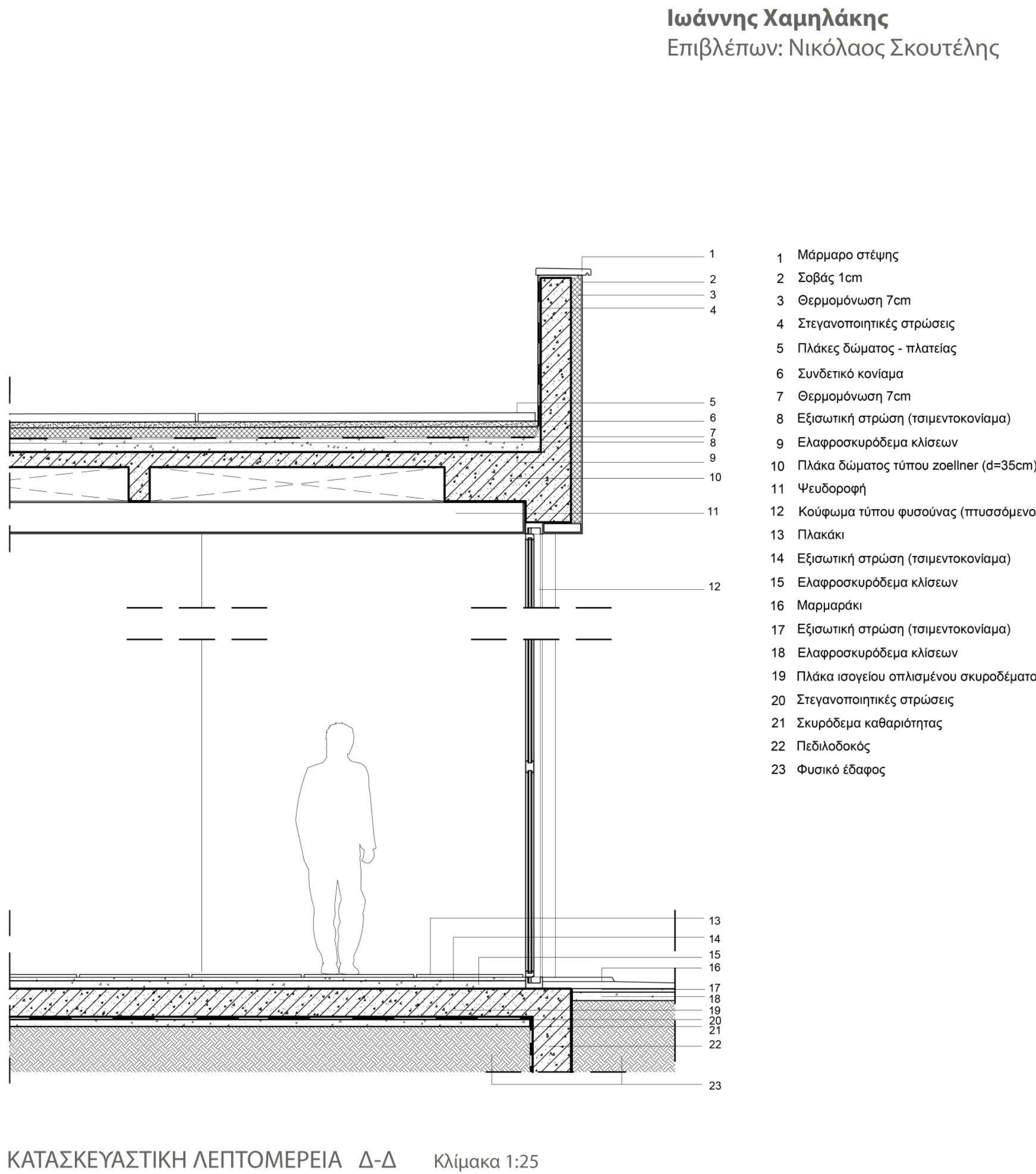
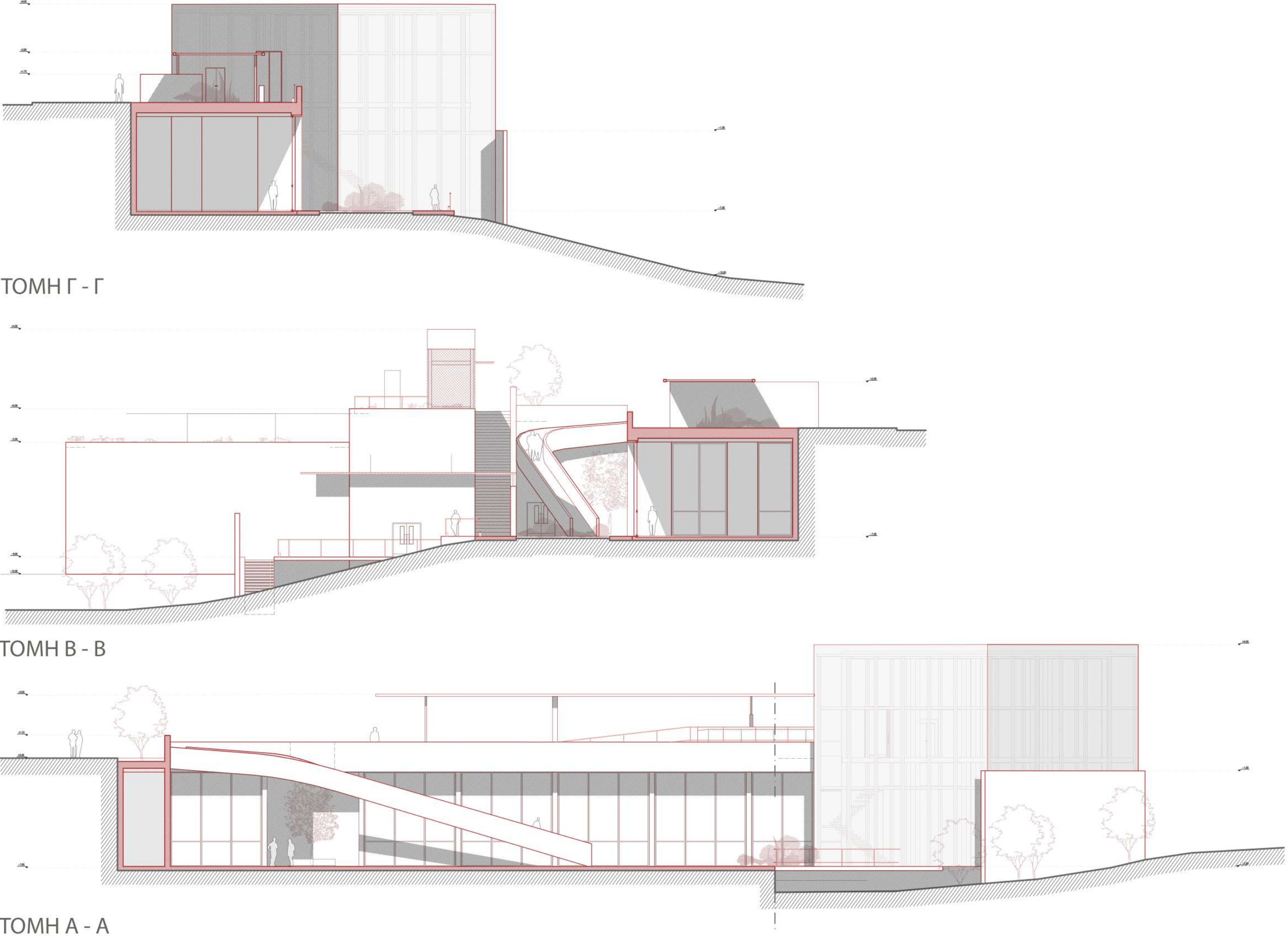
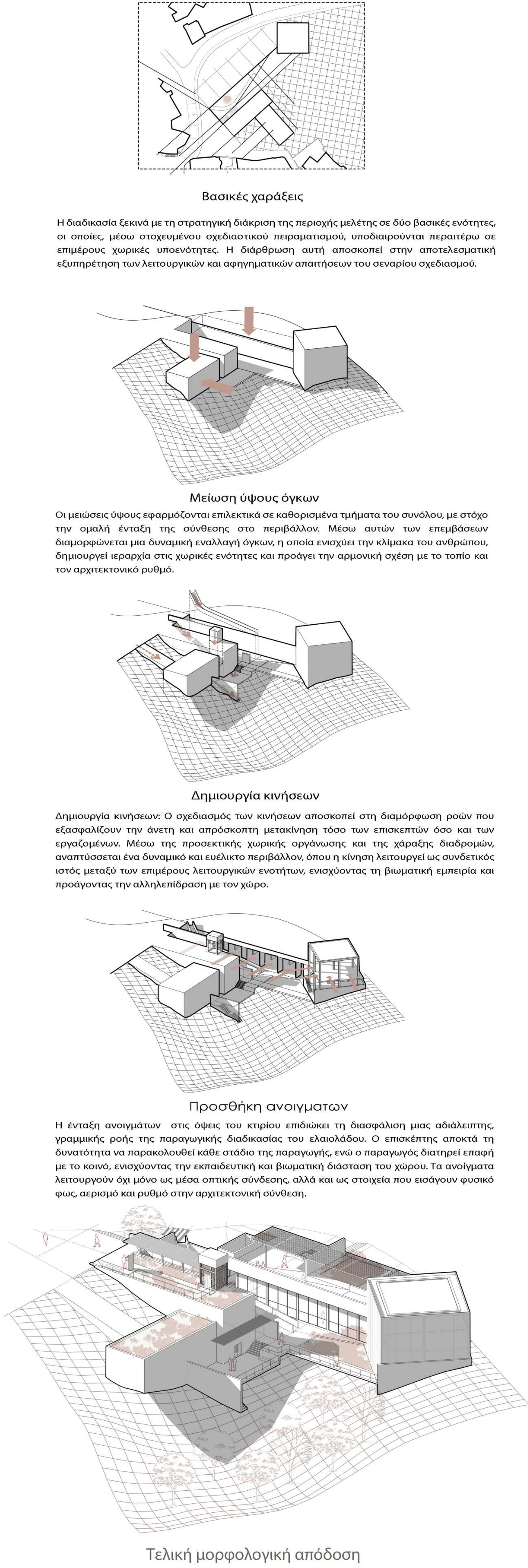
Τρισδιάστατη απεικόνιση βορειοδυτικής όψης ελαιοτριβείου

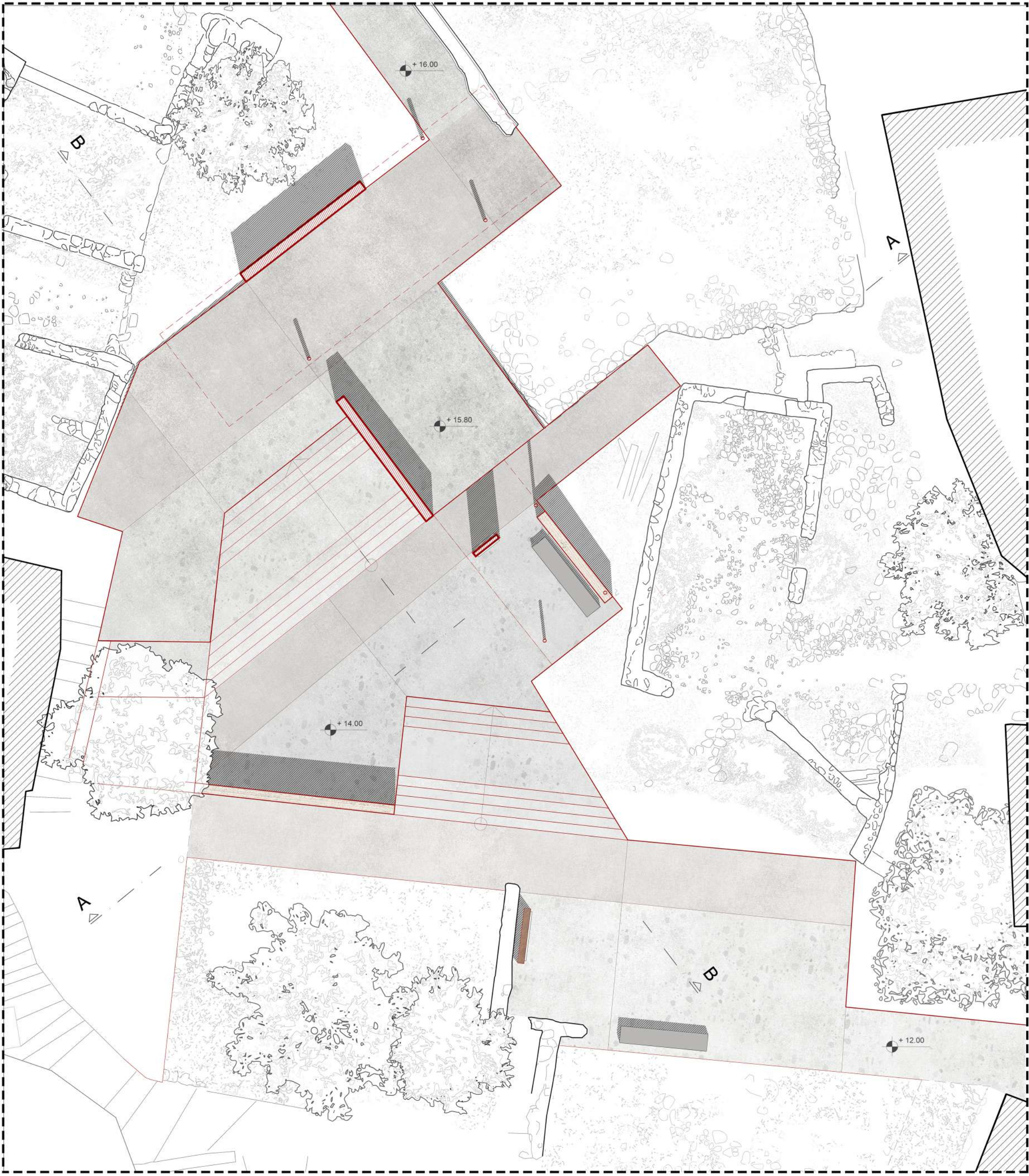
Τρισδιάστατη απεικόνιση κεντρικού υπαίθριου χώρου με έμφαση στη ράμπα

Τρισδιάστατη απεικόνιση εισόδου από την κεντρική κλίμακα

Πινακίδα αρχιτεκτονικής εμβάθυνσης - Πλατεία

ΚΑΤΟΨΗ Κλίμακα 1:100

Η επέμβαση στον χώρο των ερειπίων των Κομιτάδων συγκροτεί έναν ενδιάμεσο χώρο στάσης πριν την ανάβαση προς το παρατηρητήριο, τοποθετημένο ανάμεσα στα ερείπια του οικισμού. Ο σχεδιασμός οργανώνεται γύρω από δύο βασικές συνθετικές επιλογές:

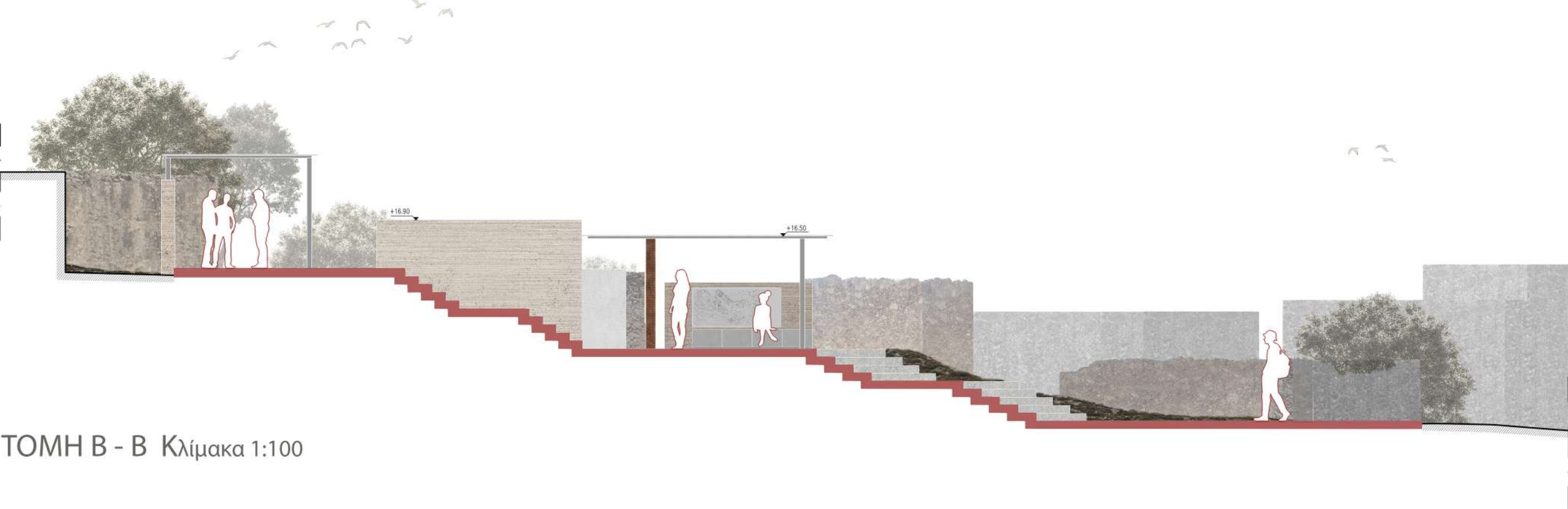
- Γραμμικά όρια: Ακολουθούν τη λογική των κάθετων ορίων που συγκροτούν τα ερείπια, επαναφέροντας την αίσθηση της κατευθυντικότητας και της οριοθέτησης. Έτσι, ο χώρος αποκτά σαφήνεια στη ροή, ενώ ταυτόχρονα εδραιώνεται η σχέση με το υπάρχον αποτύπωμα του τόπου.

- Στεγαστρα: Κατασκευαστικά στοιχεία που αντλούν από τα υλικά και τις τεχνικές της περιοχής, δημιουργώντας σκιασμένους τόπους στάσης και παραμονής. Αποτελούν ελαφριές επεμβάσεις που συνομιλούν με το τοπίο και τον χαρακτήρα του οικισμού, χωρίς να επισκιάζουν τη μνήμη των ερειπίων.

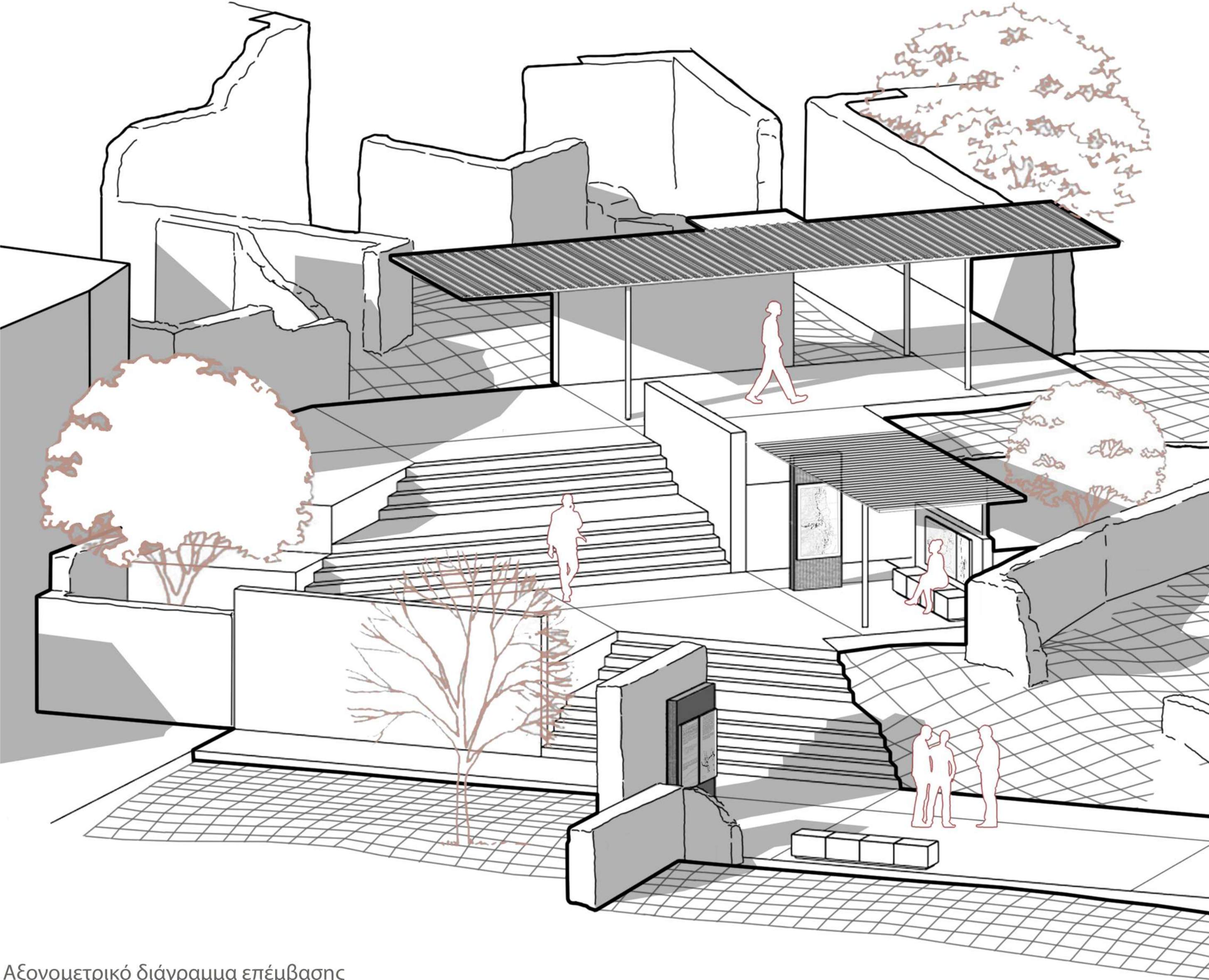
Συμπληρωματικά, στον χώρο εντάσσονται σημεία πληροφόρησης, τα οποία εμπλουτίζουν την εμπειρία του επισκέπτη, δίνοντας το απαραίτητο ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο. Η συνολική σύνθεση αποδίδει στην πλατεία τον ρόλο ενός μεσολαβητικού χώρου: τόπου συνάντησης, προσανατολισμού και μνήμης, που αναδεικνύει τον διάλογο ανάμεσα στα ερείπια και τις νέες χωρικές παρεμβάσεις.

ΤΟΜΗ Α - Α Κλίμακα 1:100

ΤΟΜΗ Β - Β Κλίμακα 1:100

Αξονομετρικό διάγραμμα επέμβασης

Τρισδιάστατες απεικονίσεις επέμβασης στον χώρο των ερειπίων

Τρισδιάστατη απεικόνιση πλατείας - στάθμη +12.00

Τρισδιάστατη απεικόνιση πλατείας- στάθμη +14.00

Τρισδιάστατη απεικόνιση πλατείας - στάθμη +15.80

